

žetaja vsak četrtek
in volja s poštnino
vred in v Mariboru z
pošiljanjem na dom
za celo leto K 5.—
za pol leta „ 2.60
za četrť leta „ 1.30

Naročnina se pošilja
upravnilstvu v tiskarni
sv. Cirila, koroške
ulice št. 5. List se
pošilja do odpovedi.

Deležniki katol. tis-
kovnega društva do-
ljevajo list brez po-
sebne naročnine.

SLOVENSKI GOSPODAR.

List ljudstvu v pouk in zabavo.

Posamezni listi dobé
se v tiskarni in pri
gospodu Novak-u na
velikem trgu po 10 h.

Rokopis se ne vra-
tja, neplačani listi
se ne sprejemajo.

Za oznanila se plačuje
od navadne vrstice,
če se natisne enkrat,
po 12 h, dvakrat 18 h,
trikrat 24 h.

Štev. 21.

V Mariboru, dne 25. majnika 1899.

Tečaj XXXIII.

Slovincem smrt!

Maribor, 22. maja.

V nobenem deželnem zboru niso Nemci tako razdivjani in zlobni kakor pri nas na Štajarskem. Omamljeni od sovraštva do Slovencev mislijo le na to, kako bi čim preje duševno in gmotno uničili slovensko ljudstvo. Ne poštenost in pravica jim narekujeta njih delovanje, ampak le slepo sovraštvo in neizmerena grabežljivost. Nemci koprniyo po trenotku, ko bodo na spodnještajarskih kmetijskih domovih gospodovali njih krvni bratje. Slovenski kmetje jim naj bodo le hlapeci in dekletke, dokler ne umrjejo, dokler ne izginejo...

To sovraštvo in grabežljivost so dokazali Nemci zopetno dne 18. maja t. l. v našem deželnem zboru. Našle so se tedaj vse nemške duše skupaj: liberalne, nacionalne in konservativne. Veljalo je namreč, da se zopet stori korak naprej v ugonabljanju spodnještajarskih Slovencev. Nemci so predlagali, naj se Súdmarki, Schulvereinu, celjskemu Studentenheimu in nemškemu dijaku celjske gimnazije dá podpora v znesku 20.000 gl.

Slovenski kmetje! Súdmarka, to je ono društvo, katero kupuje posebno ob jezikovni meji vaše domove in posestva, ter jih prodaja potem po najugodnejših cenah iz tujih krajev k Vam privandranim Nemcem. To društvo Vam kupuje torej zemljo izpod nog, slovenski kmetje, in temu društvu dajejo Nemci podporo. Schulverein Vam odtuje Vašo deco, jo pripravlja za prusaštvo ter prinaša nemir v vse kraje, kamorkoli pride. V celjskem Studentenheimu se ne sprejemajo slovenska

deca, ampak le otroci spodnještajarskih nemčurjev in nemških paberkov. Za Vaše dijake, Slovenci, ne da dežela niti krajcarja. Za nemške dijake pa skrbi v Studentenheimu in zraven še ustanavlja posebne štipendije za nemške dijake celjske gimnazije. In ne kakih par tisoč dajejo za te namene, s katerimi Vas hočejo uničiti, ugonobiti, zatreti, ampak celih 20.000 gl. To je denar, v katerem tičijo tudi slovenski davčni krajcarji, in ta denar se bo uporabljal v pogin spodnještajarskega Slovenstva. Ali ni to razžaljivo, ali ni to izzivalno? Kateremu Slovincu ne vskipi kri od jeze, kadar gleda tako ravnanje? Komu se ne krčijo pesti od vznemirjenosti? Kogar tako ravnanje ne izbudi, ta nima slovenske krvi v svojih žilah, ta je nenormalen človek.

Vsi Nemci so glasovali za ta predlog. Tudi konservativni nemški poslanci so se pokazali ob tej priliki zopet kot pravi božji voleki štajarskega deželnega zbora ter so potegnili z liberalci in nacionalci. Čez tako neodločno stranko kakor je nemško-konservativna na Štajarskem mora priti kmalu vihar ter jo odnesti s politiškega pozorišča. Tudi vlada ni imela niti jedne besede zoper ta predlog. Ob koncu zasedanja je celo namestnik pohvalil delovanje deželnega zbora. Grof Clary, ali je tako delovanje zares hvalevredno? Gospod grof je cesarjev namestnik za celo deželo, torej tudi za Slovence, in njegova dolžnost bi bila, da nas brani, kjer nas Nemci krivično napadajo. Toda on tega ni storil! Naši državni poslanci pa se v državnem zboru zmeraj ležijo na trebuhu pred

ministerskimi stoli ter čakajo in čakajo. — Samozavestno in odločno pa so nastopili v deželnem zboru pri tem predlogu naši slovenski poslanci, tako da se je vzbudila celo že davno zaspala slovaška kri dr. Schreinerja ter postala vznemirjena. Slovenski poslanec in namestnik deželnega glavarja dr. Serbec si je izprosil ob tej priliki besedo ter izjavil v imenu slovenskih poslancev:

«V proračunu nahajajo se točke, za držajoče prispevke iz deželnih dohodkov iz zivalnim nemško-narodnim društvom, kakor Súdmarka, nemški Šulverein. Izven tega je danes na dnevnem redu pod prilogo št. 183 predlog, da naj se dovoli nemškemu dijaškemu domu v Celju letnih 2000 gl., društvu, ki ima neovržno že vsled povoda, iz katerega je nastalo, kakor tudi po svojih tendencah nalogo, slovensko gimnazijsko mladino pridobivati in ponemčevati, ter vzgajati Slovanom sovražne elemente.

Mi vidimo v teh predlogih, nadaljevanje onih krivičnih ukrepov štajarskega deželnega zbora, ki naj pospešujejo s strankarsko porabo deželnih dohodkov sistematično germanizovanje v deželi, — ukrepov, kateri slovensko prebivalstvo globoko žalijo in ga silijo do prepričanja, da isto v tem deželnem zboru nima pričakovati nobene pravice, in da more upati gospodarsko in kulturno napredovanje le, če se izloči iz sedanje administrativne zveze.

Mi zastopniki slovenskega naroda na Štajarskem moramo toraj proti temu predlogu izreči najodločnejši upor, ter izjavljamo, prepuščajoč vso odgovornost za tako postopanje večine edino njej samej, da nam nikakor

Listek.

Jeruzalemsko romanje.

(Piše prof. J. Zidanšek.)

15. Avstrijsko gostišče v Jeruzalemu in romarska hiša; dvorana zadnje večerje in pridiga v njej.

Posamezni romarji, ki prihajajo v Jeruzalem, dobijo precej lahko stanovanje in hrano in sicer po ceni ali celo zastonj v avstrijskem gostišču ali pa v romarski hiši oo. frančiškanov; za večje romarske trupe ali karavane je pač težavniše primernih stanovanj oskrbeti, pa mi smo vendar vsi naši prostora v onih dveh ravno imenovanih hišah. Prvo, namreč avstrijsko gostišče (österreichisches Pilgerhaus) postavili so l. 1857 z denarnimi doneski iz vseh avstrijskih dežel in posebno z velikodušnimi darovi naše slavne cesarske rodbine. Ta hiša odlikuje se v dvojnem oziru, 1. da je najlepša v celem Jeruzalemu, akoravno ni zelo visoka in ima samo prvo nadstropje, pritličje in podzemeljske prostore ali suteran; 2. pa, da stoji pri tretji postaji sv. križevega pota; mi, ki smo stanovali v tem gostišču (36 romarjev) bili smo torej vsakokrat, ko smo iz hiše stopili, že na križevem potu, naj smo se

obrnili na to ali ono stran. Hišna predstojnika sta dva navadno bolj mlada avstrijska duhovnika, ki se učita natančno spoznavati sv. kraje; lani sta bila slučajno 2 Slovana in sicer prvi ravnatelj je bil Slovak Čarski, drugi pa Čeh Slabi; gospodinjstvo pa je v rokah sester Boromejk iz Aleksandrije. Nahaja se v hiši tudi kapela, kjer se romarji udeležujejo sv. maše in skupno opravljajo svoje vsakdanje molitve; zadej za hišo je pa velik vrt, kjer raste potrebno sočivje, kamor se pa tudi romarji kaj radi hladit hodijo.

Ogromna večina naših soromarjev pa je bila na kvartirju pri oo. frančiškanih; ti redovniki imajo namreč v Jeruzalemu dva samostana; malega in borgega pri cerkvi Božjega groba, katerega zvesti varuhi so, in drugega pri cerkvi Božjega Odrašenika; tukaj imajo tudi hišo za romarje, ki se imenuje „Kaza nova“ t. j. nova hiša; menihi so večinoma Lahi, romarje pa sprejemajo naj si bodo ktere koli narodnosti. Kako gostoljubni so oo. frančiškani, smo se pozneje še večkrat pričeli; ko smo prišli v Betlehem, v Nazaret, v Kano galilejsko itd., povsod so nam brezplačno postregli s kruhom in dobrim vinom; seveda so jim za to nekateri premožnejši romarji nekaj miloščine dali. Jaz sem prepričan, da se po sv. deželi varno in vspešno potuje le s pomočjo oo. frančiškanov;

zato se tudi vsakovrstni in drugoverski popotniki, luteranci, anglikani in muhamedani k njihovim samostanom zatekajo.

V srednjem veku bil je glavni sedež oo. frančiškanov v Jeruzalemu, na gori Sion, pri dvorani zadnje večerje; a Turki so jih silno nadlegovali in na zadnje pregnali s tega sv. kraja; in ravno to dvorano smo si romarji ogledali v nedeljo popoldne. Za nas je bilo od turškega sultana posebno dovoljenje prišlo, da smo smeli v to dvorano vstopiti in svojo pobožnost opraviti; navadno namreč Turki romarjem tega ne dovolijo ali jih pa samo pustijo malo v njo polukati, seveda za obilen bakšiš. Naša procesija prišla je najprej do Davidovega grada, kjer je dandanes vojašnica; turška straža nas je celo pozdravila, ali nam čast skazala po vojaškem načinu. Ne daleč proč je razkolniško armenska cerkev sv. Jakoba st., na tistem kraju namreč, kjer je ta apostol umrl mučeniške smrti; do 1873. smeli so katoličani enkrat v letu (25. julija) daritev sv. maše obhajati v tej častiljivi in lepi cerkvi; a zdaj je jim tudi ta stara pravica odvzeta. Nekaj zadej za to cerkvijo je ženski armenski samostan; tu je stala hiša Anova, kamor so bili vjetega Jezusa najprej pripeljali; kraj, kjer je pa bila Kafježova palača, je zdaj zunaj mestnega ozidja; ravno tako tudi dvorana zadnje večerje. Ko

ni mogoče, vdeležiti se bodisi le posvetovanja o teh predmetih. — In po teh besedah so zapustili slovenski poslanci deželno zbornico. Kdo bi jih tudi mogel prisiliti, da gledajo, kako Nemci kopljejo grob njihovim rojakom...? Nemci so potem sami vsprejeli oni predlog.

Dolžnost slovenskih poslancev pa je sedaj, da od kraja do kraja oznanjujejo nam Slovencem pogubonosno delovanje štajarskih Nemcev ter širijo prepričanje, da v Gradcu za nas ni mesta, da se Slovenci moramo od Nemcev ločiti ter dobiti svojo deželno upravo, svoje gospodarstvo. Sami si hočemo rezati lastni kruh. Zadnja kočna na Spodnjem Štajarskem naj izve o teh grobokopnih 20.000 gid., v vsaki koči naj se udomači klic: «Proč od Nemcev, proč od Gradca!»

Nemška oholost.

Z velikimi težavami so spravili nemški državni poslanci na binkoštno nedeljo svoj narodnostni program na dan. Iz programa pa vključujejo dolgemu posvetovanju ne odseva nemška pamet, ampak le nemška oholost in predrznost. Nemci zahtevajo, da se nemški jezik proglasi avstrijskim državnim jezikom, češ, tem prej smo godni za pruskega kralja. Da resno mislijo na Prusijo, razvidimo iz njih druge zahteve, naj se zveza z Nemčijo uzakoni. Za to neavstrijsko zahtevo si zasluži vsak državni poslanec, ki se je o tem posvetoval, da ga utaknejo par let v luknjo kaše pihat. Avstrija je po svoji večini slovanska, in se ne bo nikdar prodajala pruskonemškemu kralju. Sicer pa tudi Nemci sami dobro vedo, da je večina avstrijskega prebivalstva slovanskega rodu, zato predlagajo nemški državni jezik, in da bi lažje opravljali poprusjačenje, zahtevajo, naj se Poljaki ločijo od Avstrije, kakor so se Ogrji. Potem bi imeli Nemci le nas Slovence in Čeha v žaklju, katere bi lahko zdrobili. Glede Spodnjega Štajarja govori nemški program največje bedastoče. Skupno prebivajočih Slovencev nemški veleumi ne poznajo, slovenske paralele se morajo v Celju zatreti, po trgih in mestih so dovoljene le nemške šole, v uradih naj bo kar največ nemščine, pri okrožnih sodiščih naj se obravnava v nemščini. Ako bi katero ministerstvo le nameravalo, uresničiti te sanjarske nemške predloge, tedaj bi nastal med Slovani v Avstriji odpor, kakoršnega še svet ni videl. V Avstriji smo Slovani v večini, mi moramo torej biti tudi gospodje! Sicer pa bomo o tej stvari še obširneje govorili ter določno označili svoje stališče.

Razmere v Gorici.

Iz Gorice smo dobili izvirno poročilo: Črni oblaki se približujejo na politiskem polju v Gorici. Tukaj se nahajata dve stranki: Gregorčičeva in Gabrščekova. Obedve bi radi gospodovali in vladali. Drug bi rad drugega spodrinil, kakor so svoje dni Tonklija. Vendar pa ima Gregorčič mnogoveč privržencev zavoljo svojih zaslug za prerojenje slovenskega življa na Goriškem. Vsled tega mislim, da bo tudi on zmagal pri obnem zboru «Sloge» 25. t. m., kajti učiteljsvo je zapustilo «Sočo» zaradi neobjavljenja dopisov iz učiteljskih krogov. Kakor sem zvedel, je še samo eden učitelj naročen na «Sočo.» Toraj 25. t. m. bo se bil smrten boj za prvenstvo voditelja. Tukaj se bodo odkrile rane in skrivnosti «Sloge.» Pregovor pravi: «Sloga jači, nesloga tlači» a pri naši «Slogi» se to ne uresničuje. Škoda, da se cepimo. Zakaj toliko strank ravno na meji, kjer potrebujemo sloz-nega delovanja? Lahoni se nam bodo smejali in se ravnali po geslu: «Kjer se pripravata dva, tretji dobiček ima.» Pripoznati moramo Gregorčiču trajno delovanje skozi veliko let. On je zbudil in vzdramil Slovence v Gorici, ko bi njega ne bilo, bi Slovenci ne imeli že toliko upliva na Goriškem. V Gorici okoli Sv. Antona so posestniki večinoma skoro vsi Slovenci. A tudi Gabrščeku ne moremo odrekati velikih zaslug.

V četrtek 18. t. m. smo imeli zborovanje zaradi Hilarijske tiskarne. Ker ima tiskarna povsem laško lice, tudi delavci, posebno pa tiskarji, niso slovensčine zmožni, zato so ji Slovenci hrbet obrnili in ustanovili «Narodno tiskarno» v prejšnji Obizzijevi, katero sta kupila dr. Gregorčič in grof Coronini. Tam se bo znanprej tiskal «Primorski list» in «Cvetje,» morda še tudi tretji list, katerega namerava «Sloga» po svojih pravilih izdavat.

Slovenska šola v Trstu.

V Trstu je na stotine slovenskih šolskih otrok, ki bi radi obiskovali slovensko šolo. Leta in leta že prosijo tržaški Slovenci za slovensko šolo. Ker pa je mestni svet v tem pogledu gluha, pritožili so se stariši pred 15 leti na namestništvo. Zadnje dni je namestništvo vendar enkrat rekurz rešilo. A kako? Namestništvo je tržaškim Slovincem povedalo, da jim slovenskih šol v mestu sploh ni treba, ker imajo take šole v okolici mestni. Kaj naj rečemo k temu? To je najkrepkeji udarec v obraz slovenskemu narodu, kojega zastopniki tako zvesto hlapčujejo Thunu in desnici. Toliko smo tedaj napre-

dovali, da mesto z obljubami nas pitajo s zaušnicami! Zalostno!

Nova vojska?

Med južno-afričansko državo Transvaal in med Anglijo se morda v kratkem začne krvava vojna. Transvaal je najbogatejša dežela zlata, srebra in dragih kamenov. Zato je umevno, da bi jo pohlepni Angleži radi dobili v svoje roke. Na vsak način hočejo zdaj izzivati vojno. Tujci — prisiljenci v Transvaalu hočejo namreč uživati vse državljanske pravice. Domačini jih jim nečejo dati. Angleži pa pravijo, da jim jih morajo dati, pa podpirajo prisiljence. Nekaj Angležev so pred kratkim v Transvaalu zaprli, ker so snovali napad na Transvaal.

Dopisi.

Od Sv. Jurija ob Ščavnici. (Društvene zadeve.) Tukajšnje gasilno društvo si je izvolilo to pomlad naslednje načelnstvo: Alojzij Čagan je načelnik, Matija Čagan njega namestnik, Martin Pintarič je vodja plezavcev, Ferdinand Hrašovec namestnik, Martin Fekonja vodja brizgalničarjev, France Slana namestnik, g. Alojzij Majcen tajnik in France Strniša nadzornik gasilnega orodja.

Pri shodu dne 14. maja predlagal je načelnika namestnik, da se opusti nemško, ter uvede slovensko povelje, pri čemur so se nekateri mrmraje odstranili, toda večina je ostala ter enoglasno odobrila in sprejela predlog. Vrli Jurjevčani, le pogumno naprej! Saj Vas je že itak predolgo kazil madež nemške komande. Že dolgo je bilo treba kaj takega odpraviti, kar se je pa pod novim načelništvom sedaj zares zgodilo. Vam, zavedni možje in mladeniči jurjevski, pa kličemo: Pristopite k prenovljenemu društvu v obilnem številu, kojega geslo je: delovati Bogu v čast in bližnjemu v pomoč!

Od Sv. Križa pri Mariboru. (Tužno ponesrečene spletke proti občinskim volitvam). Dne 16. februarja imeli smo pri nas občinske volitve. Udeležba ni bila mnogobrojna, vendar pa smo dobili v novi občinski odbor prav dobre in čile moči, med temi župnika Fr. Kocpeka in našega rojaka dr. Pipuša, katera nam Bog ohrani še prav mnogo let, tako da smo lahko bili zadovoljni z izidom volitve. Ni pa bila tako zadovoljna z novim odborom naša nemško-politična strančica, katero je podpiral tudi pri-vandranec Florijan Schauer, tisti Schauer, katerega so nam poslali Šentpeterčani pri

pridemo na neko veliko dvorišče, nas že obdajajo čudno opravljeni in resni turški moški; reklo se nam je, da so derviši ali muhamedanski menihi; gremo po lesenih stopnicah v prvo nadstropje in vstopimo v sv. dvorano — Turki pa kar nam za petami; mi mirno poslušamo lepo pridigo, derviši pa nalašč glasno kramljajo in nas motijo; ko pa začnemo moliti «Oče naš,» zaženejo Turki strašanski krik in trušč; policaji in kavasi posredujejo in se že pripravljajo na boj z mečem in palico; in najbrž bi bila tekla kri, ako bi se ne bili mi hitro in sami radi vmaknili. Zvedel sem pozneje, da so derviši po našem odhodu dvorano dobro zavarovali in ključavnico s plehom prebili; ko pride drugi dan neka baronica in prosi dovoljenja vstopiti, ga ji odrečejo in zabranijo; toda, ko srebrnjaki zažvenketajo v baronični roki, se Turki spreobrnejo in se spravljajo pleh trgat s ključavnice; zares, bakšiš premore vse.

Dvorana zadnje večerje je dolga 14 m. in široka 9 m., s kamenitim tlakom, ki je pokrit z bornimi preprogami, sicer pa celo prazna, zapuščena in zaprašena; obok podpirata dva kamenita stebra.

Zakaj se pa mohamedani tako bojijo, da bi jim kristjani vzeli to dvorano? Samo zato, ker menijo, da se tik nje nahaja grob Davidov, katerega tudi oni visoko čislajo in

časitijo. Sicer pa upajmo, da se pridejo boljši časi in da se bo stala tukaj lepa krščanska cerkev, kakor se je že v srednjem veku vzdigala na višini sionskega hriba cerkev sv. Duha, o kateri pa zdaj ni več najti sledu; saj se mora ravno ta kraj prištevati najznamenitejšim krščanskim svetiščem, ker tukaj je tako imenovani cenakulum ali obednica, v kateri je Jezus Kristus jedel zadnjikrat velikonočno jagnje. Vsled starega, jako zanesljivega poročila je namreč stala tukaj tista hiša, v kateri je Gospod svojim učencem noče umival in jim s tem priporočil ponižnost, ljubezen in čistost srca, ter je potem vpostavil zakrament presvetega Rešnjega Telesa in apostole posvetil za duhovnike ali mašnike nove zaveze, ter tako posvetil to hišo za prvo krščansko cerkev. Tukaj se je Jezus prikazal svojim učencem na dan svojega častitljivega vstajenja, da jih potrdi v sveti veri in jim podeli oblast, katero je sam prejel od svojega nebeškega Očeta, ter je vpostavil tudi zakrament svete pokore. Tukaj se je zopet prikazal osmi dan svojim apostolom, da je ozdravil nevero apostola Tomaža. Tukaj je zbral svoje učence pred svojim vnebohodom, da jim podeli zadnja povelja in naročila. Tukaj so bili apostoli in učenci zbrani v molitvi enega duha, enega srca, da si izprosijo tolažnika svetega Duha. Tukaj je bil

sv. Matija apostolom izvoljen in prištet. Tukaj je prišel na binkoštno nedeljo sveti Duh nad apostole in prve verne in je bila tako vstajena sveta katoliška cerkev. Tukaj je imel sveti apostol Peter svojo prvo pridigo, po kateri se je iz vseh pokrajin zemlje spreobrnilo 3000 nevernikov. Tukaj je bil sveti Štefan z drugimi vred za dijakona izvoljen in posvečen. Odtod je vodil in vladal sveti Jakob mlajši krščansko občino v Jeruzalemu. Tukaj je obiskal sveti apostol Pavel po svojem spreobrnenju poglavarja svete cerkve apostola Petra, «da nebi zastonj tekel in se trudil.» Tukaj so si razdelili apostoli pokrajine vesoljne zemlje ter so se zopet semkaj vračali iz svojega apostolskega delovanja. Tukaj v bližini je prebivala prečista devica Marija, mati Jezusova in je tudi tukaj umrla. Pri tem svetišču je bil sedež škofov jeruzalemskih, kakor tudi pokopališče kristijanov, na katerem so bili pokopani sveti Štefan mučenik, Gamaliel in drugi verni kristjani. Ni se torej čuditi, da so to častitljivo svetišče verniki visoko čislali pod imenom «sveti Sion». V samostanu pri tem svetišču se je nastanil sveti Francisek Asiški (1219), ko je prišel obiskat božji grob v Jeruzalemu, in tukaj so se naselili leta 1333 njegovi duhovni sinovi in so se branili proti turškemu navalu do leta 1559; zato ima še dandanes predstojnik

Mariboru, in katerega smo jim pripravljeno takoj vrniti, ako bi se jim kedaj začelo po njem tožiti. A Schauer ni imel sam vajeti nasprotnega nam gibanja v rokah. Podpirala sta ga še nek drugi privandranec Kohlberger in pa p. d. Prtlak ali kakor se sam piše: Anton Schautzer. Ta je pri volitvi zavoljo tega, ker mu Schauer ni odborniškega glasa dal, za en glas propal.

Proč s starim županom, proč s »farjem« in »dohtarjem« bil je bojni klic nam nasprotujoče stranke. Ker pa jim ni šlo po sreči, skrpali so pritožbo, nalovili nad 50 podpisov pri živih, a eden se je celo še mrtev podpisal. Pa glej ga spačka! Ker v postavnem roku ni bilo nobene pritožbe naprej, vršila se je volitev župana v določnem času. Na pozneje došlo pritožbo se županu sicer ni bilo treba več ozirati, vendar pa je ta poslal ves volilni akt višjim oblastim, da se prepričajo o pravičnem zapisovanju volilnih glasov. Poprej že pa sta bila prisiljena zapisnikarja tožiti Prtlaka zaradi javnega obrekovanja. Kratek izid te dolge pravde je deloma razviden iz »Izjave« Ant. Schautzer-ja na drugem mestu cenjenega »Slov. Gosp.«. Poleg tega plača Prtlak še 10 gld. kazni križanski šoli za učila in pa stroške, katere je g. dr. Pipuš podaril šoli v isti namen. Slava g. dr. Pipušu!

Ko bi gg. zapisnikarja kot tožitelja ne bila voljna, z lepa pogoditi se s Prtlakom, videl bi bil poslednji ves drugi, zanj osodepolni uspeh rovanja zoper zadnjo občinsko volitev pri Sv. Križu. Gosp. M. Elsniku pa, kateri že 22 leto nosi težko breme občinskih skrbi, želimo še mnogo lepih dni!

Ormož. Dne 18. t. m. so prišli maturantje iz varaždinske gimnazije v naš kraj, v slavni, žal nemški Ormož, ter si ogledali okolico do Velikenedelje. Bilo jih je 19 nadepolnih krepkih mladeničev, ki bodo v kratkih dneh prestopili gimnazijski prag ter odšli vsak po svojem nagnenju pripravljati se za svoj izvoljeni stan. V gostilni pri »Solncu« so obhajali svoj izlet. Povabili so tudi svoje č. gg. profesorje, od katerih se jih je 7 vdeležilo izleta. Otroško ljubeznivo in z navdušeno zgovornostjo napisali so mladi gospodje drug za drugim pri banketu svojim učencem, ter se zahvaljevali za nauke, trud in potrpežljivost pri njihovi vzgoji. Še lepše pa so odmevali krasni govori veleč. gg. profesorjev, s katerimi so odzdravljali kakor pravi očetje svojim učencem in v njih naglaševali, naj ostanejo vedno značajni, zvesti Bogu, sv. kat. cerkvi in mili svoji domovini. Obljubili so jim, da jih hočejo po prestani maturi s

svojim profesorskim blagoslovom poslati med svet!

Čestitam slavni starodavni varaždinski gimnaziji, ki ima take katoliške narodne može kot profesorje, še bolj pa čestitam mladeži in njih starišem, ki lahko z mirno vestjo izročajo svoje sine v roke takim izvrstnim in vestnim možem! Slava č. gg. profesorom, maturantom pa najboljšega vspeha pri zrelostnem izpitu! Na veselo svidenje zopet na slovenski zemlji!

Štajarec.

Planina. Cenjeni gospod urednik! Morda ste že slišali kaj o občini Golobinjek! Ako ne, Vam hočem pa jaz nekoliko povedati: Občina Golobinjek je majhna občina pri Planini, pa ima veliko nasprotnikov. Nekdaj je bila res edinstvo v tej občini; ljudstvo je v občinski odbor prostovoljno volilo le tiste može, kateri so delovali za blagor občine in narod. A sedaj je v tej občini začel znani planinski Schescherko mir kaliti. Dne 9. t. m. na dan volitve v občinski odbor je stala cela gruča ljudi pred Schescherkovo prodajalnico. Schescherko jim je tako dolgo prigovarjal, da so mu obljubili voliti ptujca, ki je nasprotnik našega naroda in vere. Schescherku se je pridružil še tukajšnji oskrbnik, mogočni (?) Schwaller. Tudi on ni varčeval z jezikom. Po dolgotrajnem prigovarjanju odšla je omenjena gospoda se svojimi privrženci proti občini Golobinjek, akoravno ni imel nobeden v tej občini pravice voliti in ne voljen biti. G. Schwaller je na volišču strogo nadzoroval svoje delavce, ter si zapisoval zveste in nezveste mu volilce. Nezveste je po volitvi, kakor čujemo, spodil iz dela. G. Schescherko je sicer imel neko pooblastilo, toda bilo je neveljavno, zato mu ni bilo dovoljeno voliti.

Po vseh kotih so iskali volilce, še na Stratelna in Ocvirka niso pozabili. Pa vse skupaj jim ni nič pomagalo, propadli so in to najbrž za vselej. G. Schescherko in Schwaller sta bila po volitvi popolnoma pobita in poparjena. Njiju moč in upliv ne segata daleč. G. Schescherko je v svoji sveti jezi obljubil, da bo za spomin na svoj sijajen propad v Golobinjaku ustanovil »Schulverein«. Strašno!

Po dokončani volitvi so se Schescherkovi privrženci kar razskropili, kajti sram jih je bilo, da so se dali tako na led speljati. Vsem vrlim slovenskim volilcem, kateri so nemčursko stranko v Golobinjeku tako neustrašeno zavrnil, pa kličemo »živijo«.

Nova Štifta pri Gornjem gradu. Prav imajo tisti, ki trdijo, da naša društva naj ne skrbijo samo za zabavo, nego tudi

za pouk ljudstva. Tudi naše društvo se strinja popolnoma s tem mnenjem, a vendar se mu dne 14. t. m. to ni posrečilo. G. potovalni učitelj Jelovšek je bil pravočasno naprošen in je tudi obljubil omenjenega dne priti predavati tukajsem o živinoreji, a nepričakovane ovire so ga na ta dan zadržale in obljubil je gotovo priti na dan 1. junija popoldan ob treh v tukajšnjo šolo, kamor se najvljudneje vabijo priti takrat vsi domačini in tujei v prav obilnem številu. Navzlic omenjenemu zadržku se je obnesel vendar drugi del, namreč veselica, tukajšnjim razmeram primerno, v občno zadovoljnost obiskovalcev. Ob 7 uri otvoril g. predsednik Ivan Kelc veselico s pristranim pozdravom na navzočnike in trikratnim živio-klicem na našega presvetlega cesarja — mučenika, na kar se je zasvirala cesarska pesem. Na to se je vršil šaljivi srečolov z mnogimi, vmes tudi prav originalnimi dobitki. Med prosto zabavo so nas očarali gg. pevci društva »Lire« iz Kamnika večkrat s prav divnim petjem; slišati je bilo tudi več prav navduševalnih pozdravov in napitnic. Pozno v noč smo se razšli z obljubami, da se pri enakih prilikah vidimo zopet tu ali tam, zdravi in veseli! Da se je pa veselica onbesla tako izborna, — vsled česar je tudi g. blagajničar zadovoljen — imamo največ zahvaliti gg. iz Kamnika in Gornjega grada. Pristrana jim bodi zahvala, ter na zopetno veselo svidenje!

Razne stvari.

Iz domačih krajev.

(Slovenski kardinal.) Sedaj se je že tudi uradno potrdilo, da je knez in nadškof gorški, dr. Jakob Missia, določen za visoko in častno mesto v katoliški cerkvi, za kardinala. Ponosna je vsled tega cela slovenska zemlja, ker je dr. Missia nje prvi sin, odbran za kardinalsko čast, ponosna je nanj goriska nadškofija, ker ima tako odličnega nadpastirja, ponosni pa smo nanj tudi mi slovenski Štajarci, kajti dr. Missia je naš rojak, dičen sin prostranih, zitorodnih murskih ravnin... Sedaj ko se mu vse z udanostjo in spoštovanjem klanja, izročamo mu tudi njegovi rojaki pristrčne želje: Vsemogočni ga ohrani prav dolgo na vzvišenem mestu v blagor katoliške cerkve in proslavo slovenskega imena!

(Starinske izkopine.) Izkopavanje Mitras-tempelja na Spodnji Hajdinji pri Ptujju se nadaljuje. Našli so v zadnjem času štiri lepe marmorske kamene z zanimivimi po-

jeruzalemskih očetov frančiškanov naslov: Gvardijan sv. sionske gore.

Mislím, da ustrežem mnogim bravcem, ako se zdaj tu objavim govor solnograškega prelata gsp. Jurija Majerja v dvorani zadnje večerje:

Velečastiti udeleženci avstrijskega romanja v sveto deželo! Pozdravljam Vas zbrane v duhu ljubezni in pobožnosti! Ljubezen do teh svetih krajev in posebna pobožnost, katero gojimo do njih, nas je dovedla danes na goro Sion in to že koj prvi dan, ko se mudimo v svetem mestu Jeruzalemu, da obiščemo in počastimo ta presveti, znameniti in častitljivi kraj Sionske gore — dvorano zadnje večerje.

Tukaj je postavil Kristus Gospod skrivnost svoje ljubezni, ko je rekel svojim dvanajsterim apostolom: »Desiderio desideravi — močno sem hrepenel jesti z vami to velikonočno jagnje, predno trpim.«

Jezus Kristus je imel zato srčno željo obhajati takrat Veliko noč, ker je bila njegova najsvetejša volja, volja njegovega ljubezni polnega srca, da postavi pred svojim bridkim trpljenjem daritev sv. maše, ki je nekrvava vedna ponovitev njegove krvave daritve na križu. Z daritvijo svete maše je Jezus svetu zapustil svoje pravo telo in svojo kri, kot hrano našim dušam v najsvet. zakramentu.

Jezusove besede: »Desiderio desideravi,« katere je govoril dvanajsterim apostolom, so veljale vsemu človeštvu, za vse kraje in za vse čase!

O sveta dvorana! Tukaj je Kristus Gospod vzel kruh v svoje svete roke, ga posvetil in rekel nad njim: »Vzemite in jejte vsi od tega, zakaj to je moje telo, katero bo za vas dano.« Tukaj je vzel Kristus tudi kelih z vinom, ga posvetil in rekel nad njim: »Vzemite in pijte vsi iz njega, zakaj to je kelih moje krvi« — da govorim z besedami sv. katoliške cerkve — »nove in večne zaveze, skrivnost vere, katera (kri namreč) bo prelita za vas in za mnoge v odpuščanje grehov.« Tukaj je Jezus Kristus tudi apostolom slovesno naročil: »To delajte v moj spomin!«

O blaženi kraj, kjer je Kristus Gospod sam daroval prvo daritev sv. maše za vse čase do konca sveta; tukaj je delil On prvo sv. obhajilo. Smemo v resnici trditi: tukaj na tem svetem mestu je obhajal naš Zveličar in Odrešenik primicijo sv. katoliške cerkve.

Spomnimo se onih srečnih dni, ko smo podučeni o svetosti sv. maše in o milosti sv. obhajila, prvokrat z zavednostjo bili pri nekrvavi daritvi nove zaveze in prejeli najsvetejši zakrament oltarja. Kako verno, kako vneto in goreče smo sklepali takrat svoje

nedolžne ročice k molitvi! S kako hvaležnim srcem smo pobožno pristopili k mizi Gospodovi! Da, storimo danes trden sklep, odslej vedno z živo vero, s pobožnostjo in z dostojnim vedenjem se udeleževati presvete daritve, s čisto vestjo in s pripravljenim srcem pristopiti k mizi Gospodovi, da bomo po volji Kristusovi v svoje dušno zveličanje deležni milosti najsvetejšega zakramenta.

Omenim naj v tej sveti dvorani še dva druga velevažna dogodka. Na dan vstajenja, že pod večer, prišel je Jezus pri zaklenjenih durih k svojim učencem. Sveti kraj, kjer se jim je prikazal, je bila ravno ta dvorana, kjer smo mi zbrani sedaj. Tukaj jih je večkrat pozdravil s milimi besedami: »Mir vam bodi! Kakor je mene Oče poslal, pošljem tudi jaz Vas.« Tu je navdihnil svoje učence rekoč: »Prejmite svetega Duha; katerim bote grehe odpustili, so jim odpuščeni; katerim jih zadržali, so jim zadržani.« Te besede vstalega Zveličarja moramo po nauku svete cerkve umevati o oblasti v zakramentu svete pokore grehe odpuščati ali zadržavati.

Smem se pa pri tem sklicevati na evangelij, ki se bere vsako leto 18. nedeljo po Binkostih. Kakor nam pripoveduje ta evangelij, je Jezus v mestu Kafarnaum ozdravil mrtvoudnega z besedami: »Zaupaj moj sin, odpuščeni so ti tvoji grehi!« Ko pa so pis-

dobami in napisi. Tudi na nekaj rimljanskih denarjev in svetilk so naleteli. Kakor se sedaj da spoznati, je bil tempel štirikoten, v sredini razdeljen po dveh nizkih zidovih, kjer je stalo tudi 10 marmorskih kamenov, kojih 6 je v ptujskem muzeju, štirje pa so še na licu mesta. Izkopuje se še vedno dalje. V bližini templja se nahaja še mnogo starinskih in močnih zidov.

(Laški trg.) Dopolnilne volitve okrajnega zastopa dne 13. t. m. so se izvršile za Slovence neugodno. Dr. Mravleg je izvoljen načelnikom, nadučitelj Karl Valentinitsch namestnikom, kot odborniki Robert Draseh in Adolf Weber.

(Slovenska zaspanost.) Slabo vozi občinski voz na Veterniku. Uradovalo se je prej nemški in se tudi sedaj uraduje, zakaj ne preneha že kmalu zaspanost občinskega staršinstva?

(Iz kozjanskega okraja.) Odkar je okrajni zastop v slovenskih rokah, se je pri nas marsikaj predrugačilo, kar ni po volji našim nasprotnikom. Tako so se odstranile vse table ob cestah z nemškimi napismi in se nadomestile samo s slovenskimi. Edino slovensčina je na pravem mestu pri nas. Tukaj vozijo večinoma slovenski vozniki, le redkokdaj se popelje mimo tudi kak nemški „furman“. Hudim našim nasprotnikom seveda niso po volji. A kaj si hočejo ubogi nemškorčki, ko nimajo več nobene moči. Voljno morajo prenašati to gorje. Uresničuje se geslo kozjanskih Slovencev: Slovan gre na dan!

(Oče reši svojo hčerko.) Iz Št. Jurija pri Loki nam pišejo, da se je v soboto 12. t. m. vstavil tamkaj na Savi splav lesa. Drugi dan, v nedeljo, je prišlo mnogo otrok na splav se igrati. Deklici A. V. se spodrsne pri igraci v Savo. Ko starejša sestra opazi nesrečo, steče hitro domov po očeta. A ko oče pride k splavu, je že voda odnesla otroka. Zato hiti za njim po obrežju Save. V daljavi kakih 300 m zagleda otroka po hrbtu plavati. Brzo skoči v Savo ter plava za otrokom ter ga reši iz vode. Otrok je bil na pol mrtev in le izredni pripomočki so mu vrnili zopet mlado življenje.

(Novi kopališčni ravnatelj) na Slatini g. Viktor Trotter se trudi, kakor slišimo, izboljšati delavcem pičlo plačo. G. Trotter je rodom Tirolec in dober katoličan.

(Iz Siéna) smo dobili to-le poročilo: Dne 11. sušca smo imeli občinske volitve. O tem je že nekdo na široko razpravljal v »Slov. Gosp.« št. 19 ter hvalil našega starega predstojnika, kako je 15 let mirno služboval v naši občini. In to je tudi res! Ni se zmenil

za nas uboge kmete, nobene ceste ni dal popraviti, tako da smo morali zdaj, ko je on služboval, lepo prositi A. Ž., da je dovolil po njegovem pašniku voziti. Potem se je hvalil, da je vrl Slovenec, kar pa zanikujemo. Tudi to ni res. Služboval je 15 let in v celih 15 letih ni izdal ni enega živinskega potnega lista, slovensko napisanega. Tudi ni prosil za slovenski pečat. Svojega imena ni drugače podpisal nego g. Franc Wella, Gemeindeforsteher. To je res vrl Slovenec! Naš novi predstojnik pa naj dela za našo gospodarsko korist in za našo narodno čast!

(Iz Brega pri Loki) nam pišejo, da so 18. maja našli v Savi truplo, še ne prestore, lepooblečene ženske, katero so spoznali kot vdovo J. Stibernik, ki je meseca marcija skočila pri Celju v Savinjo. Truplo so pripeljali v loško mrtvašnico.

(Iz Radeč pri Zid. mostu.) Rdeči petelin se je priplazil 9. maja zvečer ob 11. uri na umetno urejeni mlin posestnika in bivšega župana Viljema Brunšmita. Gasilno društvo je bilo naglo pri rokah, da se ni mogel ogenj razširiti. Škode pravijo je okoli 10.000 gld., zavarovano je bilo le na 8000 gld. Ogenj je povzročilo vnetje osi, ki so bile premalo mazane.

(V Petrovčah v Savinjski) dolini je dne 23. maja t. l. pri občinskih volitvah zopet sijajno zmagala narodna stranka, nasprotniki si še na volišče niso upali. Vse za vero, dom, cesarja! Ziveli volilci!

(V Dobi plavie.) Iz Celja nam pišejo: Sezona za nošnje plavic se je v našem mestu že pričela. Otvoril jo je onidan Viljem Oechs, ko je zapazil prvi šopek plavie na trgu. Kupil si ga je, pripel na svoje hrabre prsi ter ponosno korakal po mestu gori in doli na desno in levo, tako da so hitro vsi Celjani o tem zvedeli; in zdaj nosi že staro in mlado, veliko in malo — sploh vse kar pod Oechsovo gardo spada, ta plevel na prsih. Vsled tega se je nadjati, da bo žito letos precej čisto prišlo na trg.

(V Čadramu) bo 30. majnika zjutraj po šmarnicah g. potovalni učitelj in živinozdravnik M. Jelovšek podučeval o umnem mlekarstvu in sirarstvu in pričakuje mnogo poslušavcev.

(Naši somišljeniki) se opozarjajo, da gredo kar v najobilnejšem številu v Ljubljano na vseslovenski delavski shod dne 27. in 28. maja. Kdor pa ne more iti, naj pošlje telegram ali pismo, da bo tem slovesnejša manifestacija kršč.-soc. gibanja na Slovenskem.

(Na Muti) so na binkošten ponedeljek mokrači grdo pogoreli. Sklicali so shod, da

bi delavce in kmete vodili za nos in da bi od njih nekaj krajcarjev spravili židom v žep. Pa se jim ni posrečilo. Krščanski delavci in kmetje so tudi prišli k zborovanju in so pokazali svojo odločnost. Volili so svojega predsednika in ko mokrači tega niso mogli drugače vbrantiti so vpili, zmerjali in suvali. Vladni zastopnik razpusti shod. Mokrači niso mogli prodajati svoje modrosti, in so jo morali sramotno popihati. Zato krščanski delavci le tako neustrašeno naprej!

(Iz šole.) Gospa Kristina Adamič, roj. Hen, je imenovana za učiteljico ročnih del pri Št. Jerneju nad Muto. Gdč. Otilija Feigel, učiteljica v Zrečah, je skušnje usposobljenosti prestala z odliko v Gorici, kjer je bila obiskovala učiteljske. Istotam je naredila izpit gdč. Ana Boštjančič, učiteljica v Št. Vidu pri Planini. V Žalcu je dne 17. maja po kratki boleznii umrl gospod Jurij Agrež, star 78 let. Učiteljeval je v Slovenjgradcu 6 let, v Šmiheli 3 leta, v Šent-Ilju 3 leta, v Braslovčah 25 let, potem se na Dobrni 9 let. Po šestintridesetletnem službovanju stopil je v pokoj ter se preselil v Žalec, kjer je ob pomanjkanju učiteljev rad večkrat postregel v šoli. Svetila mu večna luč! — Poroča se nam iz celjske okolice, da je krajni šolski ogleda za šolsko občino Zgornja Ponikva, č. g. župnik Jožef Kunej izvoljen tudi šolskim načelnikom. Učiteljica v Galiciji pri Celju se je peljala v Celje, potoma so se splašili konji in vsled tega se je gospodična pobila tako, da se ponesrečenica sedaj ozdravlja v bolnišnici v Celju.

(Birmovanje) bo 28. maja v Gornji Polskavi, 29. v Spodnji Polskavi, 30. v Čresnjevcu, 3. junija v Vuhredu, 4. v Vuzenici, 5. v Trebonjah, 6. pri Sv. Primožu in pri Sv. Antonu na Pohorju.

(Razpisano učiteljsko mesto.) V Podgorju pri Slovenjgradcu je razpisano podučiteljsko mesto tretjega plačilnega razreda. Prošnje se naj vložijo do 20. julija.

(C. kr. finančno ravnateljstvo) v Mariboru nam naznanja, da je uvelo v uradih nedeljski počitek. Uradi bodo potemtakem zaprti vsako nedeljo in praznik, na Božič, na novega leta dan in na Telovo. Uložni zapisnik pa bo tudi te dneve v porabo in istotako se bo skrbelo, da se nujne zadeve rešujejo tudi te dneve.

(Vinogradnikom.) Žvepleni prah proti grozdni plesnobi se dobiva, kakor smo že zadnjokrat naznanili med inserati, pri deželnih poskuševalnih postajah v Mariboru in Gradcu. Naroča se najmanj po 50 kilo, ki stanejo 4 gld. Naroča se naj v slovenskem jeziku!

(C. kr. glavarstvo v Brežicah.) Piše nam prijatelj: Poročal sem že enkrat v »Slov. Gosp.«, da c. kr. okr. glavarstvo v Brežicah za uradne dneve v Kozjem pošilja povabila vedno le v blaženi nemščini, četudi v celem okraju Nemca ne najdeš, razven nekaterih privandrancev, uradnikov in biričev. Tako se še sedaj godi; dne 10. februarja, 14. aprila in 12. majnika sem videl samo le nemška povabila, še sam sem takega dobil. Zakaj ne damo takih povabil nazaj županu, ki nam jih dostavi? Zato ker smo preveč prizanesljivi.

(Avstrijski uradnik.) V Gradcu so zaprli c. kr. avskultanta Fraissa, kakor se govori, zaradi veleizdajstva. Ta avskultant se je mnogo trudil za protestantizem, h kateremu je tudi sam pristopil.

(Slovenski državni poslanci) so se v torek posvetovali v Ljubljani, kaj jim je storiti v bodoče v državnem zboru. Sklenili so, da ostanejo v večini, a ne podpirajo vlade. Ali je to mogoče?

(Sv. Ema.) Dne 14. junija ob 3 uri popoldne se bo z dovoljenjem visokega c. kr. finančnega ministerstva v soglasju s c. kr. ministerstvom notranjih zadev priredila efektna tombola. Dobiček je namenjen okrašenju ondote cerkve.

(Slovenski zdravnik v Konjicah.) Dne 23. maja t. l. se je nastanil v Konjicah nov slovenski zdravnik, g. dr. Francišek

marji sami pri sebi govorili: »ta preklinja Boga«, jim je Jezus, ki je spoznal njih misli, dejal: »Zakaj mislite hudo v svojih srcih? Kaj je lažje reči: Opuščeni so ti tvoji grehi, ali reči: Vstani, vzemi svojo posteljo in pojdi na svoj dom!« Mrtvoudni je vstal in šel na svoj dom.

S tem čudežem se je izkazal naš Zveličar pravega Boga, ki ima oblast grehe odpuščati. Ko je zadostil za grehe vsega človeštva s svojo smrtjo na križu ter s slavnim vstajenjem potrdil svoje božje poslanstvo kot učlovečeni Sin Božji in Odrašenik sveta, dal je na dan vstajenja v tej dvorani svojim apostolom in ž njimi naši sv. cerkvi v zakramentu sv. pokore oblast grehe odpuščati. Ako preišljujemo vse te čudovite skrivnosti, ki so se godile v tej dvorani, moramo vzklikniti: »Kako sveto je pač to mesto!« Zato pa sklenimo trdno, predno zapustimo ta sveti kraj, da se hočemo z ozirom na sv. zakrament pokore resno med seboj opominjati in z vredno pripravo, ter s pravim, nadnaravnim kesom in z odkritosrčno obtožbo svojih grehov se udeleževati milosti tega sv. zakramenta.

Predragi mi vsi, zbrani v duhu ljubezni in pobožnosti! Preišljevali smo na kratko, kako sveta in blagonosna opravila je izvršil tukaj osebno naš Gospod in Zveličar Jezus Kristus. Postavil je daritev sv. maše in s

tem najsvetejši zakrament sv. Rešnj. Telesa, postavil je zakrament sv. pokore. Zato se pa obrnimo z otroškim zaupanjem do Jezusa Kristusa, molimo ga, zahvalimo se mu na kolenih za milosti polne darove, s katerimi je obogatil svoje apostole in ž njim našo sv. katoliško cerkev v zveličanje vseh ljudij, kateri v njega verujejo in bodo verovali. In tako naj bo naš obisk te čudapolne, skrivnostne dvorane zadnje večerje jasen dokaz naše žive vere, naj nam bo v časni blagor in v zveličanje naše duše. Amen.

Smešničar.

Kmet je imel dijaka, za katerega je že veliko denarja izdal. Nazadnje je želel zvedeti, kaj se je sin naučil. Ta pa dolgo ni hotel nič pokazati. Nekedaj pa prinese mati tri jajca na mizo. Tu je hotel sin pokazati svojo učenost, zato reče: »Poglejte oče! pokazati vam hočem, da je tukaj pet jajec v skledi, da-si vidite samo tri. Kjer so namreč tri, sta tudi dve; tri in dve, pa je pet!«

Oče se močno začudi bistremu umu svojega sina ter reče: »Res, to si dobro napravil! Zdaj si bomo vsaj lahko delili ta jajca! Jaz bom vzel od onih pet, kar jih je v skledi, dve, eno bo pa za mater. Ti pa vzami oni dve, ki še ostaneta!«